

Bemærkninger til forslaget

Asylansøgere er naturligvis forskellige som personer. Men det er ofte kendetegnende for asylansøgere, at de har udvist stor selvstændighed, mod og overlevelsessevne, før de ender i en situation, hvor flugten er deres eneste udvej. Det er derfor vigtigt, at modtagelsen af asylansøgere tager som udgangspunkt, at asylansøgerne er mennesker med mange ressourcer, hvilket mere aktivt skal komme til udtryk i det liv, de kommer til at leve i tiden i et asylcenter.

Asylansøgere skal opfattes som personer, der fortsat kan tage vare på eget og sine nærmestes liv, ligesom de har gjort det, før forholdene i hjemlandet tvang dem til at flygte. Derfor foreslås styrkede krav om deltagelse i en mere systematisk tilrettelagt dansk- og samfundsundervisning og deltagelse i det daglige arbejde i de gennemsnitligt 21 måneder, som en asylansøger opholder sig på et asylcenter. Derudover vil især muligheden for at tage arbejde på normale eller tæt på normale vilkår effektivt medvirke til fastholdelsen af det personlige selvforsørgelsesansvar.

Jo tidligere en asylansøger sikres en mere aktiv og udadvendt hverdag, des nemmere vil vedkommende få chance for en reel kulturel og medmenneskelig integration frem for fortrinsvis at begrænse sine sociale kontakter til personer fra eget hjemland.

Mange asylansøgere har dog været igennem store personlige tab eller tortur eller har pådraget sig andre fysiske og psykiske mén. Via en bedre tolkebistand og via øgede sundhedstilbud skal de have bedre mulighed for hurtigst muligt at modtage krisebehandling eller anden behandling, så disse forhold ikke bliver uoverkommelige barrierer for at kunne klare en aktiv hverdag og for at forsørge sig selv.

For at give bedre forudsætninger for en hurtigere integration skal tiden i et asylcenter aldrig være passiv, men anvendes til uddannelse og begyndende integration i samfundet.

For de ansøgere, der tilkendes asyl, er det en uvurderlig fordel, at de ved endt sagsbehandling forstår og eventuelt behersker dansk og har haft kontakt med det danske uddannelsessystem og/eller arbejdsmarked.

For de ansøgere, der afvises, vil tilegnelsen af et nyt sprog og indføring i et demokratisk samfund øge deres personlige kompetencer til et fortsat liv i hjemlandet.

Lokalt engagement og forankring vil hurtigere give asylansøgerne en forståelse af de pligter og muligheder, der ligger i det danske nærdemokrati. Der lægges især vægt på, at børn og unge allerede i asylfasen modtager undervisning i folkeskolen. Det er vigtigt, at asylansøgerbørn får samme uddannelse som jævnaldrende danske børn og unge, herunder også undervisning i det at være aktive medborgere, som er en forudsætning for den danske demokratimodel.

Kommunernes engagement kan i praksis styrkes ved at sikre mulighed for overtagelse af eksisterende asylcentre samt lige vilkår for driften, hvad enten centrene drives af kommunerne, Røde Kors eller andre aktører. Det er sandsynligt, at kommunerne vil belønne øget indflydelse med øget ansvarlighed, og at driften af centrene forbedres, når de integreres med andre kommunale aktiviteter.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

1. Hanstholm Kommune har siden august 2001 som den første kommune, drevet et asylcenter: Center Hanstholm. Af Udlændingestyrelsens Årsberetning 2001 fremgår det på baggrund af erfaringerne fra Hanstholm, at »kommunal drift af asylcenter er med til at øge accepten af asylcentre i lokalsamfundet, især fordi det dermed er den lokale kommunalbestyrelse og ikke en »udefrakommende« operatør, der har ansvaret for asylcenteret«. Det fremgår desuden, at »medarbejderne konkret [har] givet udtryk for, at det har været en stor fordel, at ledelsen og de ansatte på centeret er lokalt funderede«. Det sidste begrundes bl.a. med, at det har været »relativt nemt at lave aftaler med lokale foreninger, institutioner og enkeltpersoner i forbindelse med aktivering af asylansøgere.«

Udlændingestyrelsen mener desuden, at det kan blive nemmere at tilvejebringe asylindkvarteringspladser, hvis kommunerne involveres i driften.